

REVISTA DE

Filoloxía Asturiana

VOLUME 15 - AÑU 2015



EDICIONES TRABE

Revista de Filoloxía Asturiana

Revista de Filoloxía Asturiana

(Anuariu universitariu d'estudios llingüísticos
y lliterarios asturianos y románicos)

Grupu d'Investigación *Seminariu de Filoloxía Asturiana*
Universidá d'Uviéu

DIRECTOR

Xulio Viejo Fernández

SECRETARIA

Taresa Fernández Lorences

COMITÉ DE REDACCIÓN

Fernando Álvarez-Balbuena García (Dptu. Filoloxía Clásica y Románica, Universidá d'Uviéu), Ramón d'Andrés Díaz (Dptu. Filoloxía Española, Universidá d'Uviéu), Xuan Carlos Busto Cortina (Dptu. Filoloxía Clásica y Románica, Universidá d'Uviéu), María Cueto Fernández (Dptu. Filoloxía Española, Universidá d'Uviéu), Iván Cuevas, Taresa Fernández Lorences (Dptu. Filoloxía Española, Universidá d'Uviéu), Roberto Hinojal Díaz (Dptu. Filoloxía Española, Universidá d'Uviéu), Rosa María Medina Granda (Dptu. Filoloxía Clásica y Románica, Universidá d'Uviéu), Leopoldo Sánchez Torre (Dptu. Filoloxía Española, Universidá d'Uviéu), Xulio Viejo Fernández (Dptu. Filoloxía Española, Universidá d'Uviéu), miembros del Seminariu de Filoloxía Asturiana de la Universidá d'Uviéu

COMITÉ CIENTÍFICU

Rosario Álvarez (Universidade de Santiago de Compostela-Instituto da Lingua Galega), Antonio Bárbolo Alves (CEL-Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro, Portugal), Eduardo Blasco Ferrer (Universitá di Cagliari, Cerdeña), Inés Fernández-Ordóñez (Universidad Autónoma de Madrid-Real Academia Española), José Enrique Gargallo Gil (Universitat de Barcelona), Hans Goebel (Universitát Salzburg, Austria), Juan José Lanz (Universidad del País Vasco-EHU), José Antonio Martínez García (Universidad de Oviedo), José Ramón Morala (Universidad de León), Graciela Reyes (University of Illinois at Chicago, USA), Álvaro Ruiz de la Peña Solar (Universidad de Oviedo), Alain Viaut (Université de Bourdeaux 3-CNRS, Francia)

REVISTA
DE
FILOLOXÍA ASTURIANA

15

[2015]

UVIÉU • EDICIONES TRABE



Universidá d'Uviéu
Seminariu de Filoloxía Asturiana

Revista de Filoloxía Asturiana

Dptu. Filoloxía Española
Facultá de Filosofía y Lletres
Universidá d'Uviéu
E-33011 Uviéu (Asturies)
jviejo@uniovi.es

Administración

Ediciones Trabe
c/ Foncalada, 10 - 2.ª A
E-33002 Uviéu (España)
www.trabe.org
Depósitu Llegal: As-4.685-01
ISSN: 1578-9853

Impresu por Ulzama

ÍNDIZ

ESTUDIOS

La influencia de la <i>concordancia continua</i> del asturianu nel castellanu faláu n'Asturies, <i>por</i> ANDIE FABER	9
Un volume de testos de poesía asturiana de reciente apaición, <i>por</i> XUAN CARLOS BUSTO CORTINA	33
The influence of the focus structure on the placement of pronominal clitics in Asturian, <i>por</i> AVELINO CORRAL ESTEBAN	57
Necesitatea unui studiu sociolingvistic în Pola de Siero, <i>por</i> CRISTINA BLEORȚU	99
Una de derechos lingüísticos: varios conceptos sociolingüísticos aplicables a la situación del asturiano, <i>por</i> BEÑAT GARAIO MENDIZABAL	123

NOTES

Nueves aportaciones sobre la figura del Padre Galo: poemas inéditos, reflexones sociolingüístiques y noticias de La Regalina, <i>por</i> INACIU GALÁN Y GONZÁLEZ & JAVIER CUBERO DE VICENTE	145
A propósito de la lexicografía asturleonese, <i>por</i> JANICK LE MEN LOYER	173

RELLECTURES

Una nueva contribución al conocimiento de las hablas asturianas, <i>por</i> AKE W:SON MUNTHE	187
---	-----

NECROLÓXICA

Miguel Ramos Corrada (1949-2013), <i>por</i> MARTA MORI DE ARRIBA	195
--	-----

RESEÑES

Ramón de Andrés Díaz, <i>Gramática comparada de las lenguas ibéricas</i> [NIKOLA VULETIĆ]. Xulio Viejo Fernández, <i>Paremiás populares asturianas. (Estudio, clasificación y glosa)</i> [MARIA SARDELLI]. Ramón d'Andrés Díaz, Taresa Fernández Lorences & Juan Carlos Villaverde Amieva (eds.): <i>Varia asturllleonasa. N'homenaxe A José A. Martínez</i> [BARBARA PIHLER CIGLIČ]. Vv AA, <i>Studium Grammaticae. Homenaje a José A. Martínez</i> [JASMINA MARKIČ]. Luis Alberto Prieto García, <i>Diccionariu de sinónimos de la llingua asturiana</i> [RAMÓN D'ANDRÉS]	199
Crónica.....	225
Resúmenes / Abstracts	229
Normes de presentación d'orixinales	237

CRÓNICA

Nuevos actos d'homenaxe a Manuel Menéndez García

Siguiendo les iniciatives entamaes pol Seminariu de Filoloxía Asturiana de la Universidá d'Uviéu na seronda del 2014 n'alcordanza de la figura y obra del dialectólogu asturianu Manuel Menéndez García, a lo llargo del primer trimestre del presente 2015 tuvieron llugar nuevos actos, nesti casu en dos villes del occidente asturianu (Navelgas y Grau) y de distinta naturaleza y temática.

El primeru d'ellos, sol título xenéricu *Manuel Menéndez ya la Asturias Occidental mediu sieglu depuéis* celebróse na tarde del vienres 27 de febreru na Casa de Cultura del citáu llugar del conceyu de Tinéu. Ende participaron l'alcalde de Tinéu, el director del Aula Universitaria Valdés Salas y el director del Real Institutu d'Estudios Asturianos, Ramón Rodríguez. En pronunciaos los discursos inaugurales, procedióse a la presentación del llibru inéditu de Manuel Menéndez, *El Cuarto de los Valles. III. Toponimia, refranes y conjuros* polos sos editores, Ramón d'Andrés y Taresa Fernández Lorences. Siguió darreo la presentación del mapa de toponimia tradicional del Conceyu de Tinéu por Fernando Álvarez-Balbuena ya Andrés Menéndez (miembros de l'asociación «El Teixu») y zarróse l'actu con un recital de poesía a cuenta de los poetes Xuan Bello, Antón García ya Miguel Rojo. Nel actu quedara inaugurada tamién la exposición de fotografía *L' Asturias occidental antias ya güei*, abierta durante les dos selmanes.

Finalmente, el vienres 13 de marzu del 2015 celebróse nel Aula de les Metáfores de la Casa la Cultura de Grau l'actu «De la llingua a la lliteratura», un recital poéticu que valió igualmente de marcu de reflexón acerca de la poesía n'asturianu occidental de les últimes décadas y la influencia que nella exerció (en cuantes a la conformanza d'un modelu llingüísticu referencial occidental) la obra d'investigación dialectolóxica y de recopilación de lliteratura oral-tradicional de Manuel Menéndez

García. Abrió l'actu Leopoldo Sánchez Torre (director del Aula), que lleó unes palabres d'Arturo y Marta Menéndez Abella, fíos del filólogu homenaxáu. De siguió, Xulio Viejo Fernández fixo una disertación sobre l'asturianu occidental, la obra de Manuel de Menéndez y la so importancia na configuración d'una llingua lliteraria nel Surdimientu. Finalmente, los escritores Xuan Bello, Miguel Rojo y Antón García falaron de les vivencies que, como falantes d'asturianu occidental, los enguizaron al llabor lliterariu y de la so percepción unitaria de la llingua asturiana, de cullá del pesu y del apreciu na so obra pola so variedá occidental nativa.

Nestes actividaes coordinaes pol Seminariu de Filoloxía Asturiana colaboraron instituciones como'l Real Instituto de Estudios Asturianos, la Fundación *Valdés Salas* y l'Aula *Valdés Salas* de la Universidá d'Uviéu, la Fundación *Aula de las Metáforas* de Grau y los conceyos de Tinéu y Grau.

Homenaxe al catedráticu José Antonio Martínez García

El vienres 29 de mayu del 2015 celebróse nel Paraninfu de la Universidá d'Uviéu l'homenaxe que los sos colegues-y dedicaron al profesor José Antonio Martínez, catedráticu de Llingua Española, con motivu de la so próxima xubilación.

L'actu, presidíu pol rector de la Universidá, Vicente Gotor, abriólu'l profesor Félix Fernández de Castro del Departamentu de Filoloxía Española, que fixo recordanza de la so dómina d'alumnu del homenaxáu y la influencia de les sos enseñances. De secute, entregó-y al profesor Martínez el primer exemplar del volume *Studium grammaticae. Homenaje al profesor José A. Martínez*, onde afonden en diversos temes gramaticales filólogos y llingüistes d'un bon númberu d'universidaes españoles y estranxeres.

Darréu, el profesor Ramón d'Andrés, coordinador del Seminariu de Filoloxía Asturiana, faló del papel decisivu que xugó José Antonio Martínez pal normal allugamientu académicu de la Filoloxía Asturiana na Universidá d'Uviéu, dende los variaos cargos de xestión qu'exerció na so trayectoria profesional. Entregó-y al homenaxáu'l primer exemplar del númberu especial de la *Revista de Filoloxía Asturiana*, tituláu *Varia asturleonese n'homenaxe a José Antonio Martínez*.

Siguió-y nel turnu de la palabra Pilar García Mouton, llingüista del Conseyu Superior d'Investigaciones Científiques (CSIC) de Madrid, que sorrayó l'amistá y compañerismu de José Antonio Martínez, como universitariu y como investigador, y acabó la intervención lleéndo-y un poema d'Ángel González.

Pela so parte, Guillermo Rojo, catedráticu de Llingua Española na Universidá de Santiago de Compostela, fixo un repasu al desendolcu de la llingüística funcional n'España de magar los años 80, al empar que recordó les tresformaciones institucionales de la universidá española qu'a la so xeneración, la de José Antonio Martínez y él mesmu, -yos tocó encabezar.

El director xeneral de Patrimoniu del Principáu d'Asturies, l'historiador Adolfo Asensio, emponderó'l llabor de Martínez nos años difíciles de la modernización de la Universidá d'Uviéu.

Zarró l'actu'l rector de la Universidá, que-y agradeció a José Antonio Martínez los llargos años de serviciu y prestú a la institución.



Universidá d'Uviéu
Seminariu de Filoloxía Asturiana



ISSN 1578-9853



15

9 771578 985150